

predstavitev

Pravne osebe javnega prava

doc. dr. Aleksij Mužina
doktor pravnih znanosti, odvetnik

aleksij.muzina@siol.net

aleksij.muzina@siol.net

Kaj so pravne osebe javnega prava?

Obravnava statusni oblik je v okviru tega predmeta osredotočena na pravne oblike zasebnega prava, zlasti na gospodarske družbe.

Status osebe javnega prava se opredeljuje glede na:

- ustanovitev osebe javnega prava
- javna narava funkcij oziroma delovanja
- sredstva in financiranje
- uporaba javnega prava pri notranjih in zunanjih razmerjih

.... država, lokalne skupnosti ...

Kaj so pravne osebe javnega prava?

3. člen Zakona o stvarnem premoženju države, pokrajin in občin (Uradni list RS, št. 14/2007, ZSPDPO) osebe javnega prava izrecno definira, in sicer: 9. osebe javnega prava so država, samoupravne lokalne skupnosti, **javni zavod, javni gospodarski zavod, javna agencija, javni sklad in javno podjetje**

Javno podjetje

Javna podjetja izvajajo zlasti (lokalne) gospodarske javne službe **varstva okolja**.

Javno podjetje se kot statusna oblika ustanovi v eni izmed pravno organizacijskih oblik gospodarskih družb.

Javno podjetje ustanovi (država oziroma) lokalna skupnost.

*(privatizirano izvajanje gospodarskih javnih služb: **KONCESIJE**, koncesionar in javno podjetje se izključujeta)*

Že več let v pripravi nova zakonodaja, ki bi urejala položaj javnega podjetja, vendar do njene uveljavitve še ni prišlo.

Zavodi (1), javni zavodi in javni-gospodarski zavodi

Za opravljanje javnih služb se ustanovijo javni zavodi. Soustanovitelji javnega zavoda so lahko tudi druge pravne in fizične osebe.

Javni zavod je **pravna oseba**, če ...ni z zakonom oziroma Javni zavod **upravlja svet**, ki je sestavljen tripartitno.

Poslovodno funkcijo opravlja **direktor**.

Posebna, izjemna oblika **gospodarskih** javnih služb pa je **javni gospodarski zavod**.

(1) V tem okviru se, zaradi celostnega prikaza, poleg javnih zavodov, kot nedvomno oseb javnega prava, obravnava tudi »zavodi« (torej »nejavni« zavodi), za katere pa ni mogoče trditi, da gre za osebe javnega prava.

Javna agencija

Javna agencija je še ena izmed statusnih oblik oseb javnega prava. Ureja jo **Zakon o javnih agencijah (Uradni list RS, št. 52/2002)**. Javna agencija se ustanovi za opravljanje regulatornih, razvojnih ali strokovnih nalog v javnem interesu. Javna agencija tako opravlja t.i. regulatorne, razvojne in strokovne, poleg teh pa še nadzorstvene naloge.

Pri izvajanju nalog je **javna agencija samostojna**.

Javno agencijo lahko ustanovi Republika Slovenija ali samoupravna lokalna skupnost ali zveza samoupravnih lokalnih skupnosti.

Organa javne agencije sta **svet javne agencije** in **direktorica** oziroma **direktor**.

Javni sklad

Javni sklad je pravna oseba javnega prava, ki jo ustanovitelj ustanovi za izvajanje svoje politike na področju izvajanja socialne, kulturne, okoljske, stanovanjske, prostorske, kmetijske, naravovarstvene, rudarske ali drugih politik ustanovitelja, poravnavanja dolgoročnih obveznosti ustanovitelja, upravljanja nepremičnin ustanovitelja, spodbujanja ustvarjalnosti v znanosti, kulturi in izobraževanju z dodeljevanjem nagrad, štipendij, šolnin, financiranjem projektov in drugimi oblikami spodbud, in izvajanja drugih dejavnosti, določenih z zakonom. Status in organizacijo javnih skladov ureja Zakon o javnih skladih (Uradni list RS, št. 77/2008).

Organi javnega sklada: Organa javnega sklada sta nadzorni svet in direktor.

Objave v Uradnem listu

Zakon o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93) – javna podjetja, koncesije, javni g. zavodi

Zakon o zavodih (Uradni list RS, 12/91 – stari do 36/2000) – javni zavodi, zavodi

Zakon o javnih agencijah (Uradni list RS, št. 52/2002) – javne agencije

Zakon o javnih skladih (Uradni list RS, št. 77/2008) – javni skladi

Zakon o javno-zasebnem partnerstvu (Uradni list RS, št. 127/06; ZJZP)

Zakon o stvarnem premoženju države, pokrajin in občin (Uradni list Rs, št. 14/2007, ZSPDPO)

Še nekaj značilnosti pravnih oseb javnega prava:

- vse so javni naročnik v smislu Zakona o javnem naročanju (Uradni list Rs, št. 127/06; ZJN-2),
- Vse so pod nadzorom Računskega sodišča (Zakon o računskem sodišču; Uradni list RS, št. 11/2002),
- Za nekatere velja Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99 do 56/2002), Zakon o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 32/2006), Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 32/2006) ...